

LA NECESSITAT DE LA DIVULGACIÓ CIENTÍFICA

Ramon Lapiedra

Val a dir, per començar, que la lectura de textos de divulgació científica, i encara el consum d'altres tipus de productes per vehicular aquesta divulgació, és per a molts una font particular de gratificació intel·lectual. Per això, encara que no hi haguera unes altres raons per a lloar la divulgació científica que la raó esmentada, aquesta seria prou per certificar-ne la conveniència si més no. Però, hi ha unes altres raons, i d'això tracten aquestes línies.

Tot continuant, afegim que, en l'avanç del coneixement científic, en els diversos àmbits d'aquest, es consumeixen un doll de recursos econòmics públics d'una envergadura tan gran que, en bona lògica democràtica, el ciutadà té dret a saber, sense tecnicismes, què és allò d'essencial que s'està obtenint de manera regular amb els seus impostos. Si m'hi obligeu, diria no únicament que en té el dret, sinó que en té també, al seu nivell, l'obligació. Per descomptat, això és així pel que fa a la recerca aplicada i als resultats d'aquesta, però, crec que, potser sense tant d'èmfasi, alguna cosa semblant es podria predicar en relació a la recerca bàsica.

A vegades, encara que siga de manera implícita, hom imagina que el destinatari natural de la divulgació científica és sempre un ciutadà allunyat, en el seu quefer professional, dels esforços per fer avançar el coneixement. La veritat és, però, que els mateixos científics, en les diverses branques del coneixement, solen ser els primers espontàniament interessats a conèixer què és allò que es cou en camps que poden estar molt allunyats de la seua pròpia disciplina científica. I ací torna a valdre allò que dèiem en començar aquest text: que la satisfacció d'aquesta curiositat intel·lectual ja seria prou, per si mateix, per justificar els esforços divulgadors amb vista als científics, però, a més, en aquest cas, el treball professional d'un investigador científic, del tipus que siga,

«LA NECESSITAT DE LA DIVULGACIÓ CIENTÍFICA ÉS AVUI UNA BONA RAÓ PER CELEBRAR AQUEST CINQUANTÈ NÚMERO DE MÈTODE, ATESA LA CONTINUÏTAT EXEMPLAR DE LA PROPOSTA I LA QUALITAT DELS CONTINGUTS»

sempre pot trobar una font suplementària d'inspiració si mira què es fa i què se n'obté en altres camps que no són el seu. Això és especialment cert avui, quan la interdisciplinarietat i l'activitat científica desenvolupada en l'encreuament de disciplines científiques diferents poden ser motiu d'una especial creativitat científica.

Hi ha encara una raó més per a apostar per la divulgació científica: la necessitat que té la nos-

tra societat de rebre un missatge regular de racionalitat, enfront de la temptació perenne de la irracionalitat, la superstició i els prejudis. Una societat com la nostra, que ha acumulat un poder tan gran d'incidència sobre ella mateixa i sobre la natura que l'envolta, necessita més que mai de ciutadans advertits que, des del seu compromís social, permeten a la col·lectivitat transitar amb un mínim de perill per camins tan procel·losos com els que avui solquem arreu del planeta. Tanmateix, segons alguns, aquesta funció, diguem-ne profilàctica, de la ciència es veuria desmentida per tots els mals que el progrés científic sembla haver comportat. No res, però, i tampoc la ciència, no ens pot deslliurar de la nostra responsabilitat de ciutadans. Si, posem per cas, no es volen tantes morts, tan gratuïtament sobrevingudes com les que avui destrossen l'Iraq, cal no queixar-se en abstracte dels avanços científics. Seria prou més eficaç assumir la responsabilitat de votant en una societat democràtica i, arribat el moment, abstenir-se de votar polítics tan impresentables com els que des de les Açores van escenificar el començament d'una guerra il·legítima i il·legal.

Diguem ara, per acabar, que totes aquestes raons, que avalen la necessitat de la divulgació científica, són avui raons per celebrar aquest cinquantè número de MÈTODE, atesa la continuïtat exemplar de la proposta i la qualitat dels continguts. ☺

Ramon Lapiedra. Dep. d'Astronomia i Astrofísica, Facultat de Física. Ex-rector de la Universitat de València.